

Huurresammallähteet

Källor med tuffbildning

Koodi: 7220

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)

Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltu luontotyyppi

BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, kehityssuunta vakaa

ALP suojelutaso suotuisa, kehityssuunta vakaa

Luonnehdinta

Huurresammallähteet on samankaltainen luontotyyppi kuin 'lähteet ja lähdesuot', mutta tähän luontotyyppiin luetaan lähdeikköelinympäristöistä vain vaateliainta lajistoa ylläpitävät, kalkkivaikutteiset lähteiköt ja lähdesuot. Näitä lähteikköelinympäristöjä luonnehtivat huurresammalet (siro-, sirppi-, pohjan-, isohuurresammal) ja/tai kalkkilähdesammal. Toisin kuin Manner-Euroopassa, kalkin saostuminen on Suomessa erittäin harvinaista, mutta Suomessakin huurresammallähteet esiintyvät pääasiassa kalkkipitoisen maa- ja kallioperän alueilla. Esiintymät ovat tavallisesti pienialaisia yksittäisiä avolähteitä tai tihkupintoja, mutta myös useampien lähteiden, tihkupintojen sekä lähdenorojen ja -purojen yhdistelmiä esiintyy.

Luontotyyppin luonnontilaisuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat lähteikön ja lähdesuon rakenteellinen koskemattomuus (ei esim. vedenottorakenteita, ojituksia, ajouria, hakkuita), lähdevaikutteisen kasvillisuuden vallitsevuus, lähteikköä ympäröivän puuston luonnontilaisuus, vesitalouden häiriintymätömyys (pohjaveden korkeus, virtaama), luontainen veden laatu ja pienilmaston häiriöttömyys (lämpö- ja valaistusolot).

Levinneisyys

Luontotyyppi on varsin vähälukuinen ja sen esiintyminen painottuu kalkkivaikutteisen kallio- ja maaperän alueille, etenkin niin sanotulle Lapin kolmion alueelle Tornion, Kemin ja Rovaniemen seuduille sekä Kuusamosta Metsä-Lapin länsiosiin

sijoittuvalle alueelle. Myös Kilpisjärvellä on esiintymien keskittymä. Erityisesti Lounais-Suomesta ja Ahvenenmaalta esiintymät ovat pitkälti hävinneet ihmistoiminnan seurauksena.

Nykytila ja uhkatekijät

Huurresammallähteikköjen tila on heikentynyt eniten maan etelä- ja keskiosissa. Niitä ovat tuhonneet ja jäljellä olevien vesitaloutta ja pienilmastoa heikentäneet metsien ja soiden ojitukset, hakkuut ja maanmuokkaukset, pohjaveden otto, pellonraivaus, purojen perkaukset, maa-ainesten otto ja rakentaminen. Tulevaisuudessa myös kaivoshankkeet voivat uhata luontotyyppin esiintymiä, koska kaivosteollisuuden mienkiinto kohdistuu usein samanlaisiin kallioperän ominaisuuksiin, jotka tuottavat kalkkivaikutteisia pohjavesiä. Myös kauempana esiintymästä tehty maankäyttö ja pohjaveden otto voi vaikuttaa luontotyyppin vesitalouteen ja veden laatuun.

Jäljellä olevista huurresammallähteiköistä varsin suuri osa sijaitsee suojelualueilla ja niitä pyritään turvaamaan myös metsä- ja vesilain säädöksiin ja metsänhoitosuosituksilla. Paikoin ennallistaminen on parantanut esiintymien tilaa. Luontotyyppin suojelutason arvioidaankin paranevan tulevaisuudessa.

Kuva: Hannu Nousiainen